

voor 't einde zeiden: dat de Classicale Prov.-Synodale en Generale-Synodale vergaderingen krachtig zich moeten aangrijpen, *„soveel mogelijk alles mijden wat hen met 't „Besturen-systeem van 1816“ in botsing kan brengen, en toen zal zien in hoe korten tijd de kerken van zelf dat „Besturen-systeem“ zullen zijn ontgroeid“.*

Dus geen conflicten uitlokken (wat in zulk een gedestruiseerde toestand, o zoo gemakkelijkt gaat) maar *soveel mogelijk mijden*, juist zoals ook in de dagen der dolantie is geschied.

Is een conflict echter onvermijdelijk, dan „*God meer gehoorzamen dan de menschen*“, getrouw als Calvijn 't martelaarschap aanvaardend, en... 't bloed, de verdrukking der martelaars is 't zaad der kerk. Roeping is 't echter, met 't oog op den droeven toestand der doodelijk kranke kerk, conflicten *soveel mogelijk te mijden*, *waar zulks kan*, opdat men zichzelf den weg niet afsmijde om mede te werken aan hare genezing.

Daarom mede ligt 't o.i. niet op den weg der officieuze meerdere vergaderingen om loochenaars der waarheid af te snijden; dat is 't werk der officieuze kerkelijke vergaderingen, en wel allereerst der Kerkeraden, die door de gemeente en misdien door God zelf geroepen zijn om toe te zien, dat geen vreemde leer wordt voorgesteld, en om naarstig wacht te houden tegen de wolven, die in de schaapskooi van Christus mochten komen, *„welke, door God zelf op dien post gesteld, hun verantwoordelijkheid op geen hooger Bestuur, welk ook, mogen afschrijven, maar getrouwen hebben te zijn tot de halingstap, tot den dood toe“.*

De officieuze meerdere vergaderingen zijn er om elkander met voorlichting en advies bij te staan in deze benarde omstandigheden, om elkanders verantwoordelijkheidsgevoel te versterken, om elkanders kennis te vermeerderen door 't houden van referaten; 't is 't *„al lopende leeren loopen“* van de aanstaande meerdere vergaderingen.

Dan moeten die officieuze meerdere vergaderingen dienen om de verstoorde kudden te verzamelen en de zwakkere herders te sterken. Er zijn van die slapende en halfslappende gemeenten van hun roeping tot opkomen voor hun Koning weinig of niet bewust. Deze moeten door deputaten ad hoc opgezocht en opgewekt, om zich aan te gorden en zich aan te sluiten.

Ook zijn er in dergelijke verwarde toestanden allicht voorlopers die Gereformeerde willen wezen, maar 't in vele dingen feitelijk niet zijn, dank zij de gebrekkige dogmatische opleiding. Zulken moeten niet worden afgestooten maar aangehouden en geleid in de rechte sporen. Op zulk een wijze moet er ook met onderscheidene gemeenten worden gehandeld.

Het is dus alles nog voorbereidende arbeid. Maar heeft men eindelijk met inspanning van alle krachten en na verloop van tijd een heel de gereformeerde gezindheid (in de Hervormde Kerk) omvattende organisatie gekregen, (van Class., Prov. en Generaal Synodale vergaderingen) dan zal bij een conflict blijken, dat men 't „Besturen-systeem van 1816 is ontgroeid“, de kerk heeft handelen leeren optreden.

Op zulk een wijze *„al lopende leeren loopen“* moet de kerk zich zelve in de kracht haars Gods reformeeren. Niet uitloopen of overloopen, maar reformeeren. *„Het individualisme viert nog maar al te veel hoogtij waar 't om de vrijmaking der kerk gaat. En dit weten we bij ervaring in onze Gereformeerde Kerken, dat overloopers uit de Hervormde Kerk, die 't overloopen als beginsel hebben aangenomen, maar al te vaak gereed staan om bij de minste strubbeling straks weer uit de Gereformeerde kerken over te loopen naar de Christelijk-Gereformeerde en oud-Gereformeerde enz. Kerken, die in hunne oogen dan weer de alleen-waer kerken zijn. Het besef van de eenheid der kerk van Christus is teloor gegaan. Het individualisme, dat elk voor zich handelen en op eigen handje doen wat ons goed dunkt, moet o.i. worden tegengegaan, God heeft ons de roeping opgelegd om een zoutend zout te zijn in onzen kring, dus niet om dien kring te verlaten, maar hem smakelijk te maken. Al maar strijden, getrouwelijk strijden (met uithuizing van alle zoeken van 't eigen ik) getrouw tot in den dood of de uitwerping, ziedaar o.i. den weg om tot vrijmaking der kerk te komen.“*

Geve de Heere, op onze bedden, dat de vrucht van de groote vergadering in Den Haag op 16 April deze moge wezen, dat de broeders van den Gereformeerde Bond en de Confessioneele Vereeniging elkander leeren vinden en zij aan zij optrekken tot vrijmaking der Kerk.

Met beleefden dank voor de plaatsing.

W. F. C. VAN HELESDINGEN.

Cubaard, 15 April 1914.

We leven in afwachting, en zullen ons zeer hartelijk verheugen, als de uitkomst den geachten Schrijver in het gelijkt stelt.

Toch blijft inmiddels de gezagsvraagstuk den toestand beheerschen.

Kan gezegd, dat de Gereformeerde predikanten, onderlingen en diakenen kunnen *„tegenover“* doen, wat de H. Schrift hun verbiedt, bij inschrijving van lidmaten, bij toelating tot het Avondmaal en tot den Doop, bij vacatureprediking en zooveel meer?

We vragen slechts.

Dr. A. K.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Jutrip—Hommerts, C. van Mourik, te Kooten. — Loenen—Vreeland, B. Roorda, te Koevoorden. — Overtoom—(2e predikantspl.), Dr. K. Dijk, te Rijswijk. — Dronkrijp, K. Doornbos, te Boxum. — Konnerdijl, P. Hekman, cand. te Zuidbroek. — Randwijk—Heteren, W. A. Willems, te Wilnis.

AANGENOMEN: Dedemsvaart, J. Koelewijn, te Nieuw-Lekkerland. — Klundert, Dr. V. Hepp, te Antwerpen. — Voorthuizen, W. van 't Sant, te Oostburg. — Berlikum (Fr.), H. Ph. Ingwersen, miss. pred. van Utrecht, thans te Baarn.

BEDANKT: Recuwijk—Sluipwijk, H. K. Nieborg, te Bleiswijk. — Oosterend (Fr.), H. Koffijberg, te Muiden e.a. — Utrecht (voor den miss. dienst te Poerworedjo, van Dr. Ingwersen), J. Kruger, te Silvolde. — Cubaard, M. P. Pel, te Eestrum. — Paesens—Moddergat en Gaast e.a., J. Voerman, te Wams. — Vlaenen, H. Ph. Ingwersen, miss. pred. van Utrecht, thans te Baarn. — Enter, H. A. Klevits, te Oldelove.

Te Middelstum is overleden Ds. L. S. Jongma.

Nederlandsch Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Avenhorn, H. G. Cannegieter, te Dongium. — Woudsend (toez.), L. J. van Leeuwen, te Asperen.

AANGENOMEN: Deventer, A. J. Werner, te Assen. — Oudewater, M. Buischool, te Hoogeveen.

BEDANKT: Nieuw-Vennep, H. P. de Pree, te Alkmaar. — Schagen, H. H. Riepma, te Edam. — Nieuw-Vossemeer e.a., N. Jolles, te Vught. — Koudum, J. J. C. Karres, te Oudemirdum. — Drempt, G. A. Steringa, te Gieten (Dr.). — Warfhuizen, D. Klein Wassink, te Eelde.

Advertentiën.

Na een langdurig, doch zeer geduldig gedragen lijden, ontsiep hedenavond 9 uur in zijnen Heere en Heiland onze geliefde Vader, Behuwd- en Grootvader, de Heer JAN DE JONG JR., Weduwnaar van JETSE STEINFORT, in den ouderdom van 67 jaren.

A. DE JONG—DE JONG.
H. DE JONG JR.
Wed. JORRIT DE JONG—BOESCHMA.
en Kinderen.

Franeer, 10 April 1914.

Onze gemeente werd heden in diepen rouw gedoopt door het afsterven van haren geliefden en zeer geachten Leeraar, Ds. L. S. JONGSMA.

Ongeveer 14½ jaar mocht hij onze gemeente met groten zegen in het Evangelie dienen. Zijn heengaan was in vrede. Met bijna stervende lippen riep hij nog uit: „De Heer is mijn Helder. Trooste de Heere zijne diepbedroefde Kinderen en geve Hij de gemeente gelooflijk te berusten in Zijnen heiligen wil.“

Namens den Kerkeraad,
E. v. d. SCHANS, Scriba.
Middelstum, 17 April 1914.

„Sonnevanck“.

2 Obligaties van de Chr. Ver. tot bestrijding der tuberculose, groot elk f 500.— en rentende 4 1/2% ter overname aangeboden voor f 900.—, Br. fr. Lett. N. bur. De Heraut.

L. G. WEISZ & CO.
Commissionairs in Effecten,
Westermarkt No. 21
AMSTERDAM.

Dankbetuiging.

De Diaconie der Geref. Kerk te Geldermalsen berijkt, met dank aan den Heere, dat het beproefde huisgezin, waarvoor hulp werd gevraagd, door de milde bijdragen in eigen omgiving, als ook van verschillende diaconien en particulieren, geheel uit den nood is gered.

Hartelijk dank aan allen die hiertoe hebben medegewerkt.

Namens de Diaconie voornoemd,
F. J. VAN BRENN.

NOG.

In dank ontvangen: J. te S. f 2.50; V. te L. f 10; F. te H. f 1; W. te H. f 1 en J. H. N. Amerika, 1 dollar 50. Allen gevers nogmaals vriendelijk dank.

Rottevalle. H. DIJKSTRA.

Vraag uw boekhandelaar:

IN 'S LEVENS

STORM

Familieroman

door WILLY v. d. MEEREN.

Een boek, dat boeit en ontroeft, maar ook verheft en weldadig aandoet.

Prijs f 1.50, geb. f 1.90. Overal voorhanden.

Rottevalle. H. DIJKSTRA.

Vraag uw boekhandelaar:

IN 'S LEVENS

STORM

Familieroman

door WILLY v. d. MEEREN.

Een boek, dat boeit en ontroeft, maar ook verheft en weldadig aandoet.

Prijs f 1.50, geb. f 1.90. Overal voorhanden.

Rottevalle. H. DIJKSTRA.

Vraag uw boekhandelaar:

IN 'S LEVENS

STORM

Familieroman

door WILLY v. d. MEEREN.

Een boek, dat boeit en ontroeft, maar ook verheft en weldadig aandoet.

Prijs f 1.50, geb. f 1.90. Overal voorhanden.

Rottevalle. H. DIJKSTRA.

Vraag uw boekhandelaar:

IN 'S LEVENS

STORM

Familieroman

door WILLY v. d. MEEREN.

Een boek, dat boeit en ontroeft, maar ook verheft en weldadig aandoet.

Prijs f 1.50, geb. f 1.90. Overal voorhanden.

Rottevalle. H. DIJKSTRA.

Vraag uw boekhandelaar:

IN 'S LEVENS

STORM

Familieroman

door WILLY v. d. MEEREN.

Een boek, dat boeit en ontroeft, maar ook verheft en weldadig aandoet.

Prijs f 1.50, geb. f 1.90. Overal voorhanden.

Rottevalle. H. DIJKSTRA.

Vraag uw boekhandelaar:

IN 'S LEVENS

STORM

Familieroman

door WILLY v. d. MEEREN.

Een boek, dat boeit en ontroeft, maar ook verheft en weldadig aandoet.

Prijs f 1.50, geb. f 1.90. Overal voorhanden.

Rottevalle. H. DIJKSTRA.

Vraag uw boekhandelaar:

IN 'S LEVENS

STORM

Familieroman

door WILLY v. d. MEEREN.

Een boek, dat boeit en ontroeft, maar ook verheft en weldadig aandoet.

Prijs f 1.50, geb. f 1.90. Overal voorhanden.

Rottevalle. H. DIJKSTRA.

Vraag uw boekhandelaar:

IN 'S LEVENS

STORM

Familieroman

door WILLY v. d. MEEREN.

Een boek, dat boeit en ontroeft, maar ook verheft en weldadig aandoet.

Prijs f 1.50, geb. f 1.90. Overal voorhanden.

Rottevalle. H. DIJKSTRA.

Vraag uw boekhandelaar:

IN 'S LEVENS

STORM

Familieroman

Thans is compleet verschenen:

Hot EERSTE DEEL van den TWEEDEN DRUK van

De Heidelbergse Catechismus

IN 60 LEERREDENEN VERKLAARD DOOR J. BAVINCK

Dit werk, waarvan de eerste druk spoedig was uitverkocht, verschijnt compleet in 20 afleveringen à 25 cent. Alle inleekenaars ontvangen twee fraaie Stempelbanden gratis.

Vraag de proefaflevering aan bij uw Boekhandelaar of bij den Uitgever J. H. KOK te KAMPEN.

Een vereeniging zullen deze zoo nauwkeurige, degelijke, verstand en hart voedende, voor eenvoudigen bevattelijke Catechismuspreken onder de vele andere en nieuwere verklaringen van onzen Heidelbergse blijven innemen.

FRANCKE KERKBODE.

Een onmisbaar mooi boek is:

Het Ambt en de Pligten van Ouderlingen en Diakenen

beschreven door Jacobus Koelman, gebonden in linnen band, wordt zoolang de voorraad strekt franco toegezonden, na ontvangst van Postwissel à f 2.— door A. FISSCHER, Boekh., Utrecht. Op de postw. vermelden „voor Koelman“.

Van dit geroemde boek is nog een gattetje voorhanden, men haasta zich. Het zijn de laatste nieuwe exemplaren; vroeger is voor de oude tot f 9.— betaald.

Wie een complete Geloofsleer in klein bestek hebben wil, koop:

HANDLEIDING BIJ HET ONDERWIJS IN DEN CHRISTELIJKEN GODSDIENST

DOOR

Dr. H. BAVINCK

250 PAGINA'S - PRIJS f 1.75

IN STEMPELBAAND f 2.00

Bij alle Boekhandelaars verkrijgbaar zoodra mede bij den Uitgever J. H. KOK te KAMPEN.

Rottevalle. H. DIJKSTRA.

Vraag uw boekhandelaar:

IN 'S LEVENS

STORM

Familieroman

door WILLY v. d. MEEREN.

Een boek, dat boeit en ontroeft, maar ook verheft en weldadig aandoet.

Prijs f 1.50, geb. f 1.90. Overal voorhanden.

Rottevalle. H. DIJKSTRA.

Vraag uw boekhandelaar:

IN 'S LEVENS

STORM

Familieroman

door WILLY v. d. MEEREN.

Een boek, dat boeit en ontroeft, maar ook verheft en weldadig aandoet.

Prijs f 1.50, geb. f 1.90. Overal voorhanden.

Rottevalle. H. DIJKSTRA.

Vraag uw boekhandelaar:

IN 'S LEVENS

STORM

Familieroman

door WILLY v. d. MEEREN.

Een boek, dat boeit en ontroeft, maar ook verheft en weldadig aandoet.

Prijs f 1.50, geb. f 1.90. Overal voorhanden.

Rottevalle. H. DIJKSTRA.

Vraag uw boekhandelaar:

IN 'S LEVENS

STORM

Familieroman

door WILLY v. d. MEEREN.

Een boek, dat boeit en ontroeft, maar ook verheft en weldadig aandoet.

Prijs f 1.50, geb. f 1.90. Overal voorhanden.

Rottevalle. H. DIJKSTRA.

Vraag uw boekhandelaar:

IN 'S LEVENS

STORM

Familieroman

door WILLY v. d. MEEREN.

Een boek, dat boeit en ontroeft, maar ook verheft en weldadig aandoet.

Prijs f 1.50, geb. f 1.90. Overal voorhanden.

Rottevalle. H. DIJKSTRA.

Vraag uw boekhandelaar:

IN 'S LEVENS

STORM

Familieroman

door WILLY v. d. MEEREN.

Een boek, dat boeit en ontroeft, maar ook verheft en weldadig aandoet.

Prijs f 1.50, geb. f 1.90. Overal voorhanden.

Rottevalle. H. DIJKSTRA.

Vraag uw boekhandelaar:

IN 'S LEVENS

STORM

Familieroman

door WILLY v. d. MEEREN.

Een boek, dat boeit en ontroeft, maar ook verheft en weldadig aandoet.

Prijs f 1.50, geb. f 1.90. Overal voorhanden.

Rottevalle. H. DIJKSTRA.

Vraag uw boekhandelaar:

IN 'S LEVENS

STORM

Familieroman

door WILLY v. d. MEEREN.

Een boek, dat boeit en ontroeft, maar ook verheft en weldadig aandoet.

Prijs f 1.50, geb. f 1.90. Overal voorhanden.

De Groninger Brandwaarborg-Maatschappij.

HOOFDKANTOOR GRONINGEN, O. Boteringestraat 72.

Speciale afdeeling voor H.H. Predikanten en Onderwijzers, alsmede voor Kerken en Scholen.

GEREFORMEERD GYMNASIUM, te AMSTERDAM.

Ouders of Voogden die hunne Zonen of Pupillen met den nieuwen cursus in eene der klassen van het Gereformeerd Gymnasium te Amsterdam wenschen geplaatst te zien, kunnen zich aanmelden vóór 1 Juli bij den ondergeteekende.

Programma's met opgave der eischen voor de toelating zijn te verkrijgen bij de firma J. W. A. VAN SCHAIK, Boekhandel, Willemsparkweg 15, Amsterdam, en bij den Concierge, Keizersgracht 495.

Dr. J. WOLTJER, Praes.-Curator.

Verschenen Afl. II van den nieuwen jaargang van het

Paedagogisch Tijdschrift

voor het Christelijk Onderwijs.

Tevens orgaan der Vereeniging voor Christelijk Nationaal Schoolonderwijs.

ONDER REDACTIE VAN

K. VAN DEN BERG. — A. JONKMAN.

J. Th. R. SCHREUDER en H. J. VAN WIJLEN.

MET MEDEWERKING VAN

Prof. Dr. H. BAVINCK, Prof. Dr. L. BOUMAN, Prof. Dr. W. GEESINK, Prof. Dr. H. VISSCHER, Prof. Dr. J. WOLTJER, Dr. S. O. LOS, Dr. RIK KRAMER, Dr. J. L. PIERSON, Dr. J. C. SIKKEL, Dr. J. P. TAZELAAR, Dr. H. A. WESTSTRATE, K. BRANTS, H. BILVELD, A. J. DREWEES, H. J. EMOUS, J. W. ENGELKES, J. H. FRANKEN, J. GRAS, F. KALSBECK, A. A. KLEIJN, A. KLOOSTERMAN, T. v. d. KOOIJ, L. LOOIJEN, H. MILO, J. v. d. MOLEN, E. v. NIEKERKEN, P. OOSTERLEE, O. F. W. RIETVELD, A. J. SCHREUDER, S. STEMERDING, J. STRIKWERDA, W. SWIJNENBURG, W. UUTENBOGAARD, J. v. d. WAALS, A. WAASDORP, R. VAN WAGENINGEN, H. WEILAND, C. WIELEMAKER, J. A. WIJVELDT, B. J. WIJVELDT, C. ZIJDERVELD.

Dit Tijdschrift verschijnt maandelijks met als Bijvoegsel zes nummers van de „RECEPSEBODE“. Prijs f 2.50 per jaargang. Men verbindt zich voor den geheelen jaargang.

Uitgave van DRUKKERIJ DE STANDAARD, Amsterdam.

Wees niet verlegen. Leer U gedragen volgens HET COMPLIMENTEERBOEK.

Het Boek voor den goeden Toon, en voor den meer Gedistingeerd Smaak in Taal, in Gebaar, in Houding en in Gedrag,

door F. MEIJER, 7e druk, voor slechts 75 centen.

Nieuw Complimenteerboek, Handleiding om zich in Gezelschappen onberispelijk te gedragen en daarin gepast te spreken, alsmede opg